

2022-09-20

RUN/273/2022

Ert dnr: Fi2022/01180

Berit Eriksson
Näringsliv och samhällsbyggnad
Tfn: 063-14 66 07
E-post: berit.eriksson@regionjh.se

Finansdepartementet
Fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande gällande betänkandet Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system SOU 2022:13

Bakgrund

Betänkandet är en analys av utformningen av ett nytt miljöstyrande system som ett alternativ till den nuvarande eurovinjettavgiften för godstransporter på väg. Förslaget är att använda systemet för

- Uttag av en avståndsbaserad skatt som ersätter den nuvarande tidsbaserade avgiften, en given vägavgift per år för svenskregistrerade lastbilar ersätts med en skatt baserad på körsträcka, avgiften som i det reviderade Eurovinjettdirektivet benämns vägtull.
- Förbättrad kontroll och efterlevnad i yrkestrafiken. Det avståndsbaserade systemet kommer att ha elektronisk avläsning med satellitpositionering som teknisk lösning för skatteuttaget vilket kan innebära förbättrade möjligheter till kontroll av regelverket på yrkestrafikområdet inklusive den utländska trafiken, vilket också innebär en konkurrensutjämning.

Utredningen slutsatser är att det nya miljöstyrande systemet bör

- Vara avståndsbaserat.
- Införas på det skattepliktiga vägnätet (europavägar, riksvägar och primära länsvägar). Vägar som har mindre än 500 tunga fordon per dygn undantas från beskattning. Undantaget är E14 Sundsvall – Duved som utredningen förslår ska vara ett beskattat stråk.
- Ha en geografisk differentiering utifrån tätort (storstäderna) och utifrån om det är ett glesbygdslän. Till glesbygdslän räknas Jämtlands län.

Syftet med förslaget är att ta hänsyn till Sveriges särskilda förhållanden med relativt gles lastbilstrafik och långa transportavstånd inte minst mot bakgrund av att värna näringslivets konkurrenskraft.

Yttrande

Region Jämtland Härjedalen anser att utredarens förslag om att ersätta det tidsbaserade avgiften med en avståndsbaserad skatt (vägtull) är bra. Utredningen har föreslagit vilka vägstråk i Sverige som ska omfattas av den nya skatten utifrån bland annat antalet tunga fordon per dygn men även utifrån avstånds- och gleshetsparametrar. Skatten föreslås även ha en differentiering mellan tätort och glesbygd vilket är bra. Att lågtrafikerade vägar föreslås undantas är i sig en differentiering som är enkel och bra då det gynnar landsbygden. Vi ser att utredningens förslag om ett avståndsbaserat system harmonierar med transportmålen och borgar för en högre klimatanpassning, effektivare transporter men också med hänsyn till landets geografi och transportföretagens förutsättningar.

Dock ser Region Jämtland Härjedalen att den gränsöverskridande godstrafiken borde omfattas av den nya skatten och då inte bara cabotagettransporterna som utredningen föreslår. Ett sätt kan förvisso vara möjligheterna att lägga till nya vägstråk i förordningen om ”nya” godsstråk uppstår, vilket också utredningen föreslår. Att E14 Sundsvall – Duved finns med som ett beskattat vägstråk anser vi är riktigt utifrån att delar av stråket i synnerhet mot de större tätorterna i geografien belastas av ett rätt stort antal tunga fordon per dygn.

Utredningen beskriver principer kring vissa skatter som rör transportnäringen men tar inte något helhetsgrepp på alla olika skatter som belastar transportnäringen. Region Jämtland Härjedalen skulle vilja se att utredningen tydligare redovisar alla de olika skatterna som finns och planeras i systemet kring godstransporter (på väg) och även de skattenivåer som planeras, om detta är möjligt. Överblicken över skatterna är viktig då det över tid kan finnas risker med att omvärldshändelser, nya klimatmål och nya direktiv etcetera drar upp enskilda skattenivåer som sammantaget med andra avgifter kan få stora konsekvenser för transportföretagen och deras kunder.

Den nedbrytning som sker av vägarna beror till stor del på de årstids- och klimatväxlingar vi har i det här landet men givetvis också på den trafik vi har på vägarna. I skatteberäkningarna bör därför alla typer av trafik beaktas för att få en så rättvis fördelning som möjligt vid uttaget av vägskatte. Denna helhetsbild saknas i utredningen och därför bör utredningen kompletteras.

Vidare anser Region Jämtland Härjedalen att utredningen bör redovisa hur alla typer av fordonsklasser ska medverka till finansiering av vägtrafiksystemet men en sådan helhetssyn saknas då det inte ingick i uppdraget. Att skattebefria släpvagnar och att bara ta ut skatt för motorfordon där 32 tons totalvikt föreslås svara för högsta uttag av vägtull är rätt väg att gå. Att bara motorfordon men inte släpvagnar debiteras vägtull innebär att gynna effektivisering av transporter. Längre och tyngre fordon kan frakta mer gods och antalet transporter kan därmed minska vilket medverkar till att uppnå regeringens klimatmål, vilket också beskrivs i utredningen.

Det är viktigt att vi har ett robust transportsystem i Sverige. Långa avstånd och ett varierat klimat ställer stora krav på vägtransporterna. Tillgången till olika typer av energislag i transportsektorn är därför av största vikt. Utvecklingen av olika energislag behöver ske parallellt med varandra. Eldrift kommer sannolikt inte att vara det allena rådande energislaget i transportsektorn, men tillsammans med andra typer av biodrivmedel och vätgas kommer el att bygga ett robust och säkert system för framtidens transporter.

Arlandautredningen (Infrastrukturdepartementet) som pågår föreslår en bränslekommission för att få fart på den inhemska produktionen av bioflygbränsle. Tillsätter man en kommission bör den då också givetvis behandla den totala produktionen av biobränsle. Beskattning av energi och drivmedel påverkar godstransporter på väg och behöver utredas ytterligare för en bra helhetsbedömning och utformning av vägtull, skatter och avgifter.

Det finns många andra aspekter som är miljöstyrande och som diskuteras eller som redan används (till exempel Euroklass, typ av drivmedel, vikt på fordon, koldioxidnormer för tunga fordon, ISO14000 ledningssystem, koldioxidskatt, energiskatt, fordonskatt, utsläppshandelssystem för vägtransporter, infra avgifter, trängselskatter, vägavgifter). Vägtullar kan inte lösa alla problem. Det gäller att se helheten. Det kommer att bli svårt att hålla koll och mäta allt.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Elise Ryder Wikén
Ordförande Regionala utvecklingsnämnden

Magnus Aspegren
Regional utvecklingsdirektör

Yttrande fastställt av regionala utvecklingsnämnden 2022-09-20, § 141